

Összefoglaló

a részvénytársasági formában működő bankok késedelmes kintlevőségeivel kapcsolatos rendkívüli adatszolgáltatás (8AP tábla) eredményeiről

A Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete a részvénytársasági formában működő bankok részére, az általuk nyújtott hitelek hátralékosságára, ingatlanfedezeti jellemzőire, illetve értékvesztési fedezetére vonatkozóan rendkívüli adatszolgáltatást írt elő.¹ Az adatszolgáltatásban részt vett bankok² jelentései alapján az alábbiak állapíthatók meg:

1. A jelentést küldő bankok 2009. szeptember végén összesen 6 millió 64 ezer hitelszerződéssel rendelkeztek. Az év első kilenc hónapjában a szerződések száma 2,3%-kal csökkent. Darabszám alapján szeptember végén az összes hitelszerződés 95,2%-a háztartásokkal, további 2,9%-a mikro-, kis- és középvállalkozásokkal (KKV) szemben állt fenn. Az év első háromnegyede során a lakossági hitelszerződések száma 2%-kal csökkent, a KKV-hitelek száma viszont 7,5%-kal nőtt.

2009. szeptember végén összesen 1 millió 677 ezer hitelszerződés, vagyis darabszám alapján az összes szerződés 27,7%-a esetében állt fenn valamilyen fizetési késedelem. A késedelmes hitelek száma az év első háromnegyedében 26,2%-kal gyarapodott. Az említett növekedés azonban teljes egészében az első félévben következett be. A harmadik negyedév során a késedelmes hitelek száma 0,3%-kal csökkent. Szeptember végén a lakossági hitelek 27,2%-ával, ezen belül a jelzáloghitelek 16,7%-ával, a KKV-hitelek 29,8%-ával, valamint a KKV-körön kívüli vállalati hiteleket is tartalmazó egyéb hitelek 45,7%-ával kapcsolatban merült fel fizetési késedelem.

A korántsem egységes nemzetközi gyakorlat által leggyakrabban nem-teljesítőként definiált 90 napon túli késedelem szeptember végén 690 ezer banki hitelszerződéssel kapcsolatban állt fenn, amelyből 641 ezer lakossági, 27 ezer a KKV-körrel szembeni, további 22 ezer pedig egyéb ügyfelekkel szemben fennálló hitelszerződés volt. A 90-napos késedelmek száma 2009. első kilenc hónapja során 34,4%-kal, a hasonló lakossági késedelmek száma pedig csaknem pontosan ugyanennyivel gyarapodott. Az említett tartósságú fizetési késedelembe esett hitelszerződések aránya szeptember végén darabszám szerint 11,4%-os, a lakossági körben pedig 11,1%-os, ezen belül a jelzáloghitelek esetében 6,2%-os volt. Mindez számottevő kilenckhavi növekedést képvisel. 2008. végén a 90 napon túli fizetési késedelemmel érintett szerződések aránya darabszám szerint 8,3%-os, a lakossági körben 8,1%-os, az utóbbin belül a jelzáloghitelek esetében 4,6%-os volt. A 90 napon túl késedelmes szerződések gyarapodása a harmadik negyedévben is folytatódott, de az első félévhez képest lassuló ütemben.

2. A jelentő bankokkal szemben ügyfeleiknek 2009. szeptember végén összesen 20263 milliárd forint hiteltartozása állt fenn. Az említett tartozás összege az év első kilenc hónapjában 3,1%-kal csökkent. A teljes tartozásállomány 33,7%-a a háztartások, 19%-a KKV-szektor, 47,3%-a pedig egyéb ügyfelek adóssága volt. A lakossági tartozásállomány

¹ Az adattábla kitöltési útmutatója a PSZÁF honlapján, a „Hitelintézetek adatszolgáltatása” almenü 3. pontjában található.

² Részvénytársasági hitelintézetek, kivéve a KELER-t és az Eximbankot.

januártól szeptemberig 0,9%-kal, a KKV-szektor adóssága 1,2%-kal nőtt, az egyéb ügyfeleket terhelő tartozásállomány viszont 7,2%-kal csökkent.

A teljes banki hitelállományon belül a lejárt tartozás³ összege szeptember végén 2788 milliárd forint volt, amelyen belül a lejárt lakossági állomány 1423 milliárd forintot tett ki. A lejárt állomány 2009. első háromnegyede során lendületesen, 37,8%-kal nőtt. Különösen gyors, 52,7%-os volt a gyarapodás a lakossági hitelek körében. Figyelemre méltó viszont, hogy az említett bővülés teljes egészében az év első felében következett be. Ezzel szemben júliustól szeptemberig a lejárt állomány egésze 3,2%-kal, a lakossági lejárt állomány pedig 1,7%-kal csökkent. Ez utóbbi időszakban a lejárt állomány a banki ügyfelek valamennyi fő típusa esetében enyhén mérséklődött.

A fizetési késedelemmel érintett hitelszerződések tartozás-állományának az összes hiteltartozáson belüli aránya 2009. első felében 9,7%-ról 14,1%-ra nőtt, a harmadik negyedévben viszont 13,8%-ra csökkent. Ugyanebben az időszakban a háztartásokkal szemben fennálló késedelmes állomány aránya 13,8%-ról előbb hat hónap alatt 21,3%-ra nőtt, majd a következő három hónapban enyhén, 20,9%-ra csökkent. Hasonló tendencia érvényesült a KKV-körrel és az egyéb banki ügyfelekkel szemben fennálló hitelállományok tekintetében is. A késedelemmel érintett állomány súlya szeptember végén a KKV-szektor esetében 17,8%-os, az egyéb ügyfelek esetében 7,1%-os volt.

A 90 napon túli fizetési késedelem által érintett állomány aránya a teljes hitelállományon belül az év első felében 2,8%-ról 4,8%-ra, majd a harmadik negyedév során, lassuló ütemben, 5,4%-ra emelkedett. A lakossági hitelek esetében a 90 napon túli állomány aránya 2008. végén 3,2%-ot ért el, majd júniusig 5,9%-ra, szeptemberig pedig tovább, 6,8%-ra emelkedett. Szeptember végén a hasonló arány a KKV-szektor esetében 8,9%-os, az egyéb banki ügyfelek esetében pedig mindössze 3%-os volt.

A fentiek alapján megállapítható, hogy fizetési késedelmek, illetve súlyos késedelmek mindeddig jóval nagyobb gyakorisággal jöttek létre az átlagosnál kisebb méretű hitelek körében, illetve hogy 2009. első háromnegyedévben a fennálló késedelmek átlagos súlyossága érdemi mértékben fokozódott.

3. A rendkívüli adatszolgáltatás eredményei szerint a banki gyakorlatban terjedőben van a hiteltartozások átstrukturálása, átütemezése. A jelentő bankok 2009. szeptember végén 39549 átütemezett hitelszerződést tartottak nyilván, amelynek 92,9%-a a lakossági hitelek körében merült fel. Az átütemezett állomány ugyanebben az időpontban 281 milliárd forintot tett ki, amelynek 47%-át a lakossági hitelek, 21%-át pedig a KKV-kör hitelei adták. Az év első kilenc havában az átütemezett hitelszerződések darabszáma 60%-kal, az átütemezett állomány 62%-kal növekedett.

Az átütemezett hitelszerződések darabszám szerinti aránya 2009. szeptemberben a teljes szerződészám 0,7%-a, állományi aránya a teljes állomány 1,4%-a volt. A lakossági körben a hasonló arányszámok 0,6%-os, illetve 1,9%-os szinten alakultak. A fenti adatok tanúsá-

---

³ Lejárt tartozás a jelen adatszolgáltatás szempontjából az a teljes, tőke, kamat és egyéb kötelezettségeket tartalmazó összeg, amellyel az ügyfél banki hitelszerződéssel kapcsolatban fizetési késedelembe van, illetve amit a hitelintézet lejárttá tett. Teljes tartozás alatt pedig az ügyfél teljes hiteltartozását értjük, a lejárt tartozásoknál meghatározott részletes tartalommal.

ga szerint az átütemezés a késedelmességgel ellentétben az átlagosnál nagyobb méretű hitelek esetében vált jellemzővé.

4. A rendkívüli adatszolgáltatás 2009. szeptember végén, a szerződések darabszáma alapján a lakossági hitelek 19,5%-a, illetve a KKV-hitelek 11,4%-a mögött azonosított ingatlanfedezetet. A hitelező bankok által nyilvántartott hitelbiztosítéki érték alapján a fedezetül lekötött ingatlanok a lakossági jelzáloghitelekkel kapcsolatos összes tartozásnak átlagosan 126%-át, a lakossági kombinált, vagyis vegyes fedezetű hiteltermékek esetében átlagosan 102% fedezték.

A késedelemmel, illetve súlyos késedelemmel érintett állományok körében az ingatlanfedezet gyakorisága a késedelem súlyosságával fordított arányosságot mutat. A lejárt lakossági tartozások 13,1%-a, illetve a hasonló KKV-tartozások 8,3%-a mögött állt ingatlanfedezet. A 90 napon túli késedelemmel érintett állományok esetében pedig a lakossági hitelek darabszám szerint 8,2%-a, a KKV-hiteleknek pedig 6,6%-a volt ingatlannal fedezve.

A végrehajtási, vagy egyéb tartozásrendezési eljárás alá vont, valamint a bankok által eladott követelésekben érintett, a hitelek fedezetül szolgáló lakóingatlanok együttes darabszáma idén az első háromnegyedévben 11 696 volt, melynek havi átlaga az előző év átlagos havi értékhez képest 42%-os növekedést képviselt. Az előző évhez képest csökkent a bankok által végrehajtásra átadott lakóingatlanok havi átlagos darabszáma, jelentősen emelkedett viszont az eladott követelésekben érintett lakóingatlanok száma, ami érdemi változást jelez a bankok behajtási gyakorlatában.

5. A banki jelentések 2009. szeptember végén összesen 610 milliárd forint összegű megképzett értékvesztési állományt azonosítottak. Ez a teljes hitelállomány bruttó értékének 3%-át tette ki. Az értékvesztési állomány 2009. első felében 39,2%-kal, az év első kilenc hónap során pedig összesen 61,2%-kal gyarapodott. 2008. végén az értékvesztési állomány még az akkori teljes hitelállomány 1,8%-át tette ki.

A szeptember végi értékvesztés-állomány 34,2%-a lakossági hitelekkel, 36,7%-a KKV-körnek nyújtott hitelekkel, 29,1%-a pedig az egyéb ügyfeleknek nyújtott hitelekkel kapcsolatban került elszámolásra. Ebben az időpontban a lakossági hitelek esetében az értékvesztés-állomány a teljes hitelállomány bruttó értékének 3,1%-át, a KKV-hitelek esetében 5,8%-át, az egyéb ügyfelekkel szembeni kihelyezések esetében pedig 1,9%-át tette ki. A lakossági hitelekben belül a jelzáloghitelek értékvesztési aránya 1,4%-os, az egyéb hitelek értékvesztési aránya pedig 10%-os volt.

Melléklet: Az adatszolgáltatás banki összesített adattáblái (8AP 200909.xls)